

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z powództwa M. K., "D." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.,
"K." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. i J. K.

przeciwko K. W.

o ustalenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 lipca 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powodów

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 2 października 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności

o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący J. K., M. K., D. Sp. z o.o. w S. i K. Sp. z o.o. w S. powołali się na istotne zagadnienie prawne i potrzebę wykładni art. 65 k.c. w zakresie granic dopuszczalnej wykładni oświadczeń woli będących elementem umowy, zwłaszcza gdy dotyczy to „jednoznacznej formuły matematycznej”.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem, wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie, stanowi - obok podstaw skargi kasacyjnej i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) - odrębne i samodzielne wymaganie konstrukcyjne skargi kasacyjnej (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Wynika to z odmiennej funkcji wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, która polega na przekonaniu Sądu Najwyższego, że merytoryczne rozpoznanie skargi kasacyjnej jest uzasadnione z punktu widzenia jej publicznoprawnych celów. Jednocześnie, jak wskazuje się w judykaturze Sądu Najwyższego, powołanie się w skardze kasacyjnej na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i wykazania, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa, zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, pozwalający nadać jego rozstrzygnięciu ogólne znaczenie, a zarazem mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, niepubl., z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl., z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.). Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance w postaci potrzeby wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości wymaga z kolei wykazania, w drodze stosownego juretrycznego wywodu, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny i rzeczywisty charakter, a ich rozstrzygnięcie wiąże się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz

publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Jeżeli konkretny przepis był już przedmiotem wykładni w judykaturze, a interpretacja ta jest w ocenie skarżącego nieuzasadniona, nieodzowne jest również przedstawienie racji, które przemawiają za zmianą dotychczasowej linii orzeczniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, niepubl. i z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, niepubl.).

Złożony przez skarżących wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ograniczał się w istocie do stwierdzenia, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne i zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych we wskazanym zakresie. We wniosku nie podjęto jednak nawet próby sformułowania zagadnienia prawnego, które odpowiadałoby przytoczonym wymaganiom; nie przedstawiono w nim również jurydycznego wyводу, który przekonywałby, że dotychczasowy bogaty dorobek orzecznictwa i piśmiennictwa na tle art. 65 k.c. jest niewystarczający z punktu widzenia przedmiotu sprawy, w której złożono skargę kasacyjną.

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przypominając, że ciężar wykazania przyczyn kasacyjnych spoczywa na skarżącym, a Sąd Najwyższy - orzekając w przedmiocie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - bada jedynie wniosek i jego motywy (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), bez wnikania w ocenę zasadności podstaw kasacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, niepubl., i z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl.). Nie jest w szczególności rzeczą Sądu Najwyższego poszukiwanie przyczyn kasacyjnych w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych, jeżeli strona nie powołała ich we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, niepubl., i z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl.).

Jedynie ubocznie należało zauważyć, że utrwalona w judykaturze Sądu Najwyższego tzw. kombinowana metoda wykładni oświadczeń woli zakłada w pierwszej fazie dążenie do ustalenia sposobu, w jaki strony rozumiały składane sobie oświadczenia. Jeżeli okaże się, że rozumiały je tak samo, przypisywały im

subiektywnie zgodny sens, sąd przyjmuje za podstawę rozstrzygnięcia taką treść oświadczeń, jaką nadawały im strony zgodnie z ich zamiarem, chociażby odbiegała ona od treści, którą nadałby jej typowy, rozsądny odbiorca kierując się regułami języka (*falsa demonstratio non nocet*) (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 sierpnia 2017 r., V CSK 675/16, OSNC 2018, nr 6, poz. 63). *In casu* Sady *meriti*, na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego ustaliły, że zgodnym zamiarem stron było nadanie spornemu postanowieniu umownemu określonej treści, odmiennej niż wynikało to ze stanowiska procesowego strony powodowej bazującego na dyrektywach językowych, co eliminowało potrzebę drugiej fazy wykładni oświadczeń woli, opartej o wzorzec obiektywny, a zarazem legło u podstaw oddalenia powództwa.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw